

10. PEDAGOGISCH BELEIDSPLAN

Inleiding

Met de Wet Kinderopvang die per januari 2005 is ingegaan, worden er diverse kwaliteitseisen gesteld aan gastouderopvang. Eén van deze kwaliteitseisen is dat ieder gastouderbureau een pedagogisch beleidsplan heeft en kwaliteitsrichtlijnen heeft geformuleerd waar ouders/verzorgers en gastouders op terug kunnen vallen als het gaat om de uitgangspunten en de werkwijzen die worden gehanteerd bij de opvang van kinderen en bij de opvoeding. Het allerbelangrijkste is dat een gastkind met plezier en in een veilige en vertrouwde omgeving kan opgroeien.

Volgens professor Riksen-Walraven (2004) draagt opvang van hoge kwaliteit zichtbaar bij aan het welbevinden van een kind. Nu, maar ook op latere leeftijd is dit nog terug te zien. Dit is dan ook de reden dat zij spreekt over vier pedagogische basisdoelen, namelijk;

- Emotionele veiligheid
- Persoonlijke competentie
- Sociale competentie
- Overdracht normen en waarden

De gastouders van Gastouderbureau Roodkapje zijn op de hoogte van de inhoud van deze doelen en laten dit duidelijk terug zien binnen de opvang. Verderop in dit document komen we hierop terug.

Bij Gastouderbureau Roodkapje hebben we nagedacht over het hebben van een missie en een visie. Hierin staat omschreven wat Gastouderbureau Roodkapje belangrijk vindt in de opvang van kinderen en waar wij als gastouderbureau, samen met de gastouders, voor staan. We streven er dan ook naar dat alle gastouders bij Gastouderbureau Roodkapje werken volgens onze visie en zullen deze regelmatig bespreekbaar maken bij hen. De kernwaarden van waaruit er gewerkt wordt, zijn;

- Veilige hechting
- Ieder kind is uniek en mag er zijn
- Zorgdragen voor een optimale ontwikkeling
- Openheid en transparantie

Roodkapje vindt een pedagogisch beleidsplan onontbeerlijk om de kwaliteit op een hoog peil te houden, te kunnen controleren en zo nodig bij te stellen. Roodkapje toetst daarom jaarlijks de gastouders op naleving van het pedagogisch beleidsplan. Kinderopvang is een kwestie van vertrouwen. Ouders vertrouwen de gastouders hun allerliefste bezit toe. Zij

moeten de zekerheid hebben dat hun kind ook in hun afwezigheid een veilige en verantwoorde opvang wordt geboden.

Inhoudsopgave

Inleiding	2
1. Onze visie en missie	5
2. Pedagogische basisdoelen	6
A. Emotionele veiligheid	6
B. Persoonlijke competentie	6
C. Sociale competentie.....	7
D. Overdracht normen en waarden	7
3. Hoe gaat dit er in de praktijk aan toe?.....	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
4. Eisen locatie, groepssamenstelling en aantal kinderen.....	19
5. De competenties van de gastouders.....	20

1. Onze visie en missie

Bij Gastouderbureau Roodkapje kun je terecht voor vertrouwde, kleinschalige, professionele opvang in een, zoveel als mogelijk, huiselijke omgeving. Dit zorgt er dan ook voor dat de gastouders elk kind door en door kennen, op die manier kan er goed aangesloten worden bij de belevingswereld van het kind. Dit vinden wij als gastouderbureau erg belangrijk, omdat elk kind uniek is.

In een kleine groep hebben gastouders de mogelijkheid om goed naar een kind te kijken en in te spelen op zijn of haar ontwikkelingsniveau. De gastouders bij gastouderbureau Roodkapje zullen spelenderwijs alle ontwikkelingsgebieden stimuleren, zodat er een optimale ontwikkeling kan plaatsvinden bij ieder kind.

De kinderen die gebruik maken van opvang bij één van onze gastouders kunnen ervan op aan dat ze gezien en gehoord worden. Dit leidt ertoe dat de kinderen een goede start kunnen maken en hun talenten nog verder kunnen groeien. Dit alles gaat in goed overleg met de vraagouder.

De medewerkers van Gastouderbureau Roodkapje, de gastouders en de vraagouders gaan een driehoeksrelatie aan om er op die manier samen voor te zorgen dat het maximale bereikt wordt. Een open communicatie is hier cruciaal.

2. Pedagogische basisdoelen

Gastouderbureau Roodkapje gebruikt als uitgangspunt voor haar beleidsplan vier pedagogische basisdoelen (Rixsen-Walraven, 2004):

- A. Emotionele veiligheid
- B. Persoonlijke competentie
- C. Sociale competentie
- D. Overdracht normen en waarden

A. Emotionele veiligheid

Een gastkind moet zich veilig en geborgen voelen om zich in overeenkomst met zijn aanleg en karakter te kunnen ontwikkelen. Het kind moet voelen dat het kan rekenen op de opvoeder(s), dat zij hem accepteren zoals hij is en steunen waar mogelijk.

Voor het bieden van emotionele veiligheid moet voldaan worden aan een aantal voorwaarden, zoals duidelijkheid, acceptatie, intimiteit en verzorging. Het gastkind moet zich op zijn gemak voelen bij de gastouder en hij/zij moet een eigen plekje krijgen binnen het gastgezin. Het kan een tijdje duren voordat een kind de nieuwe situatie en de gastouder(s) vertrouwt. Neem hier dan ook de tijd voor, zorg dat jullie elkaar rustig leren kennen en doe dit in het tempo van het kind. Ga bijvoorbeeld eerst eens een paar keer met het kind op bezoek bij de gastouder, en blijf er dan als vraagouder de eerste paar keer bij.

Gastouders evalueren en spreken regelmatig met de vraagouders over behoeften en ontwikkeling van het gastkind en stemmen handelingswijzen met elkaar af.

B. Persoonlijke competentie

De persoonlijke competentie betekent voor Roodkapje dat een kind autonomie heeft en persoonlijke vaardigheden goed ontwikkeld heeft. Dat ziet men bijvoorbeeld aan het feit dat het kind de vaardigheden heeft die bij zijn of haar leeftijd passen, dat het zelfvertrouwen heeft en zichzelf durft te zijn, initiatieven neemt en problemen zelf kan oplossen.

De gastouder biedt voldoende activiteiten aan die passen bij de leeftijd, aard en ontwikkeling van het gastkind.

Ieder kind ontwikkelt zich in een eigen tempo. Het ene kind zal zich op het ene gebied wat sneller en beter ontwikkelen dan op een ander gebied. Dat maakt ieder kind ook uniek en bijzonder.

De gastouder begeleidt, volgt en stimuleert het gastkind in zijn/haar ontwikkeling en houdt de ouders/verzorgers op de hoogte van deze ontwikkelingen. Indien nodig of wenselijk kan in overleg met de ouders/verzorgers aan sommige zaken meer aandacht besteed worden.

C. Sociale competentie

Kinderen zijn sociaal competent als ze in een groep goed kunnen functioneren en als ze hun sociale vaardigheden goed ontwikkeld hebben. Een gastouder leert het gastkind spelenderwijs hierin zijn of haar weg te vinden. Het kind leert de aandacht te delen of op zijn/haar beurt te wachten als er eventueel andere (gast)kinderen aanwezig zijn in het gastgezin. Leert rekening te houden met anderen en is goed in staat tot samen delen, samen spelen, samen ruzie maken en weer vrede sluiten. De kinderen leren samenwerken en leren zich in te leven in anderen en goed contact te maken met andere kinderen en volwassenen. De kinderen leren om te gaan met winnen en verliezen en kunnen ook tegenslagen incasseren. Kinderen leren zich aan te passen aan een andere omgeving met andere regels.

D. Overdracht normen en waarden

Om goed te kunnen functioneren in de maatschappij is het ontzettend belangrijk dat kinderen leren wat de normen en waarden binnen een bepaalde setting zijn. Van jongs af aan krijgen kinderen van huis uit mee wat de normen en waarden zijn waarin zij leven. Echter is het zo dat kinderen bij de opvang komen, op school, bij vrienden, later op het werk en overal, in elke cultuur, heersen andere normen en waarden. Kinderen moeten leren dat deze overal anders kunnen zijn en dat het belangrijk is om rekening te houden met elkaar.

3. Hoe gaat dit er in de praktijk aan toe?

Gastouderbureau Roodkapje vindt het ontzettend belangrijk dat kinderen de mogelijkheid geboden wordt zich optimaal te ontwikkelen. Kinderen moeten zich veilig voelen en bij de juiste insteek kan hier spelenderwijs erg veel bereikt worden.

A. Emotionele veiligheid

Het is belangrijk dat er een goede pedagogische relatie opgebouwd wordt met de kinderen, hier is tijd voor nodig. De kinderen moeten vertrouwen in de gastouder krijgen en dit kan soms even duren. De gastouders zullen hier dan ook rustig de tijd voor nemen. We kunnen stellen dat een goede relatie de basis van alles is. Wanneer kinderen zich veilig voelen, kunnen ze zich optimaal ontwikkelen op alle ontwikkelingsgebieden.

Duidelijkheid:

Door als gastouder structuur te bieden, zorg je ervoor dat kinderen houvast en herkenning krijgen, het kind gaat zich veilig voelen. Denk bijvoorbeeld aan; eten op dezelfde tijden en slapen waarbij gebruik gemaakt wordt van vaste rituelen (een liedje zingen voor het slapen). Het meest ideale zou zijn wanneer er sprake is van hetzelfde ritme als in de thuissituatie.

Gastouders blijven consequent en handelen op een herkenbare en duidelijke manier in een bepaalde situatie (bijv. wanneer het kind beloofd is dat het na het eten samen met u een boekje mag lezen, zorg er dan voor dat u zich ook aan deze belofte kunt houden). Ook het stellen van grenzen en het opstellen van regels is een onderdeel van het bieden van veiligheid. Te veel vrijheid en te weinig structuur kan bij een kind juist zorgen voor een gevoel van *onveiligheid*, zij weten dan niet waar ze aan toe zijn.

Acceptatie:

Een kind moet zich tijdens de opvang vrij voelen om zijn emoties zoals verdriet, boosheid en blijdschap aan de gastouder te kunnen tonen en met de gastouder te delen. Basis is het ontwikkelen van een stabiele vertrouwensrelatie tussen gastkind en gastouder, maar ook tussen vraag- en gastouder. Ieder kind is anders en ieder kind mag er zijn. De gastouder heeft als taak ervoor te zorgen dat ieder kind zich welkom voelt.

Intimiteit:

De gastouders nemen het kind en zijn emoties en gevoelens serieus. Ze steunen het kind en bieden warmte en geborgenheid. Ze ondersteunen het kind bij het verwerken van gevoelens en begeleiden het kind bij emoties zoals verdriet, boosheid, angst en vreugde. Gastouders proberen zich in te leven in de belevingswereld van het kind, proberen de wereld te begrijpen zoals een kind dat doet. Bepaalde gebeurtenissen die voor een volwassene heel begrijpelijk zijn, kunnen voor een kind heel ingrijpend zijn (bijv. voor een klein kind kan een andere omgeving dan de thuisomgeving eng lijken, of een

gepland uitje wat door omstandigheden niet door kan gaan kan voor een kind een groot drama zijn).

Verzorging:

De opvanglocatie is zodanig ingericht dat er voldoende ruimte en rust is voor slapen, verschonen, eten en spelen van de kinderen, afgestemd op het aantal en de leeftijd van de op te vangen kinderen. De ruimte waar de kinderen verblijven, ook de buitenruimte, moet voldoen aan de gangbare normen van hygiëne en veiligheid.

Ieder kind moet een eigen bed ter beschikking hebben, dat aan zijn lichamelijke situatie voldoet (bijv. de grootte, warme deken).

Slaap- en speelruimte zijn van elkaar afgescheiden en geschikt voor het doeleinde van de ruimte (denk aan ventilatie, rust, licht, verwarming, geen ander gebruik tijdens kinderopvanguren, opgeruimd, geen voorwerpen, meubels of andere objecten die gevaarlijk voor kinderen kunnen zijn aangepast aan het doel volgens gangbare normen en in afstemming met de vraagouders).

In ieder geval moeten de kinderen geen gevaarlijke handelingen kunnen uitvoeren en gevaarlijke stoffen en/of objecten kunnen bereiken (met opzet of per vergissing), ook niet als de gastouder ervan uitgaat dat er continue toezicht wordt gehouden.

Daarnaast heeft het gastkind recht op voldoende en verantwoorde voeding en drinken, rust, lichamelijke verschoning, beweging en frisse lucht. Wij raden dan ook aan om elke dag naar buiten te gaan.

Een kind voelt zich prettig en veilig wanneer ritme en gewoonten in de verzorging thuis en bij de gastouders goed op elkaar zijn afgestemd.

Vraagouders en gastouders maken daarom afspraken met elkaar over allerlei onderdelen van de verzorging, zoals:

- Voeding: Hoe vaak, welke voeding.
- Zindelijkheid: Hoe vaak verschonen, wanneer begint de zindelijkheidstraining en hoe wordt dit aangepakt.
- Slapen: Waar, wanneer, slaapritueel, zorg voor voldoende rust bij oudere kinderen, ieder kind zijn eigen, geschikte bed.
- Ziekte: Wat doet de gastouder als het kind ziek wordt.
- Hygiëne: Bijvoorbeeld: handen wassen, speelgoed schoonhouden, vermijden contact met ontlasting/urine, afdekken blaasjes/wondjes, gebruiken schoon washandje, gepaste en reservekleding, neus snuiten, tandenpoetsen.

Taken van de gastouders hierbij zijn: Gastouders

- Informeren de vraagouders onmiddellijk als een kind afwijkend gedrag vertoont of wanneer er andere aanwijzingen zijn voor ziektes.

- Voldoen aan specifieke eisen in de zorg- en begeleiding in afspraak met de ouders, bijvoorbeeld om medische redenen.
- Laten huisdieren slechts in de omgeving van de gastkinderen toe als de ouders toestemming hebben gegeven.
- Laten kinderen niet alleen met huisdieren.
- Evalueren en spreken regelmatig met de vraagouders over veiligheid en hygiëne.
- Laten zich 1 keer per jaar door gastouderbureau Roodkapje controleren op het houden aan de regels voor veiligheid, gezondheid en hygiëne.
- De eisen aan de opvanglocatie worden jaarlijks in de opvangwoning getoetst door de houder.
- Waarderen het kind zoals het is en geven uiting aan deze waardering. Nemen het kind en zijn emoties en gevoelens serieus. Leef uzelf in het kind in. Benoem wat u ziet (Ik zie dat je boos bent, klopt dit? Zullen we er samen over praten om te kijken of we een oplossing kunnen vinden? Etc.)
- Gebruiken geen lichamelijke straffen. Gebruiken belonen en straffen volgens afspraak met de vraagouders. Wees hierin consequent.
- Blijven consequent en handelen op een herkenbare en duidelijke manier in een bepaalde situatie. Zorg voor een ritme. De dagen hoeven niet elke dag helemaal hetzelfde te verlopen, maar zorg er bijv. voor dat het kind elke dag op ongeveer dezelfde tijd naar bed gaat etc.
- Ondersteunen het kind bij het verwerken van gevoelens. Geef het kind de kans deze gevoelens te uiten en neem het kind serieus.
- Begeleiden het kind bij emoties zoals verdriet, boosheid, angst en vreugde. De emoties worden benoemd door de gastouder, zodat het kind kan leren hoe hij/zij zich voelt.
- Creëren een vertrouwde opvangomgeving.
- Steunen het kind en bieden warmte en geborgenheid. Laat het kind zichzelf zijn en zorg ervoor dat het kind zich op zijn gemak voelt en zijn emoties kan en mag tonen.
- Evalueren en spreken regelmatig met de vraagouders over behoeften en ontwikkeling van het gastkind en stemmen handelingswijzen met elkaar af.

Hoe kun je emotionele veiligheid stimuleren?
<ul style="list-style-type: none"> • Zorg voor een positieve en ontspannen groepssfeer • Luister aandachtig naar de kinderen en ga op ooghoogte zitten • Zorg voor een dagritme, herkenning zorgt voor veiligheid • Ben consequent en stel duidelijke regels, kinderen weten hierdoor waar ze aan toe zijn

- Pas je taalgebruik aan het kind aan
- Elk kind mag er zijn zoals hij of zij is
- Heb aandacht voor emoties, benoem en bespreek deze
- Geef oudere kinderen de ruimte, heb overleg en geef hun vertrouwen in de zelfstandigheid

B. Persoonlijke competentie

Zoals eerder gezegd; elk kind is uniek! Elk kind zal zich dan ook op zijn of haar eigen tempo ontwikkelen. De gastouders van Roodkapje zullen aansluiten bij het kind en voldoende uitdaging bieden. De zelfredzaamheid wordt gestimuleerd, er is onderling respect voor elkaar, de gastouder geeft veel positieve aandacht en wanneer de leeftijd dit toelaat is er ruimte voor zelfstandigheid. De persoonlijke competentie kan onderverdeeld worden in de volgende gebieden;

- Lichamelijke ontwikkeling
- Sociaal-emotionele ontwikkeling
- Verstandelijke ontwikkeling
- Creatieve ontwikkeling
- Taalontwikkeling
- Ontwikkeling van eigen identiteit en zelfredzaamheid

Er wordt een onderverdeling in leeftijd gemaakt, namelijk 0 tot 4 jaar en 4 tot 13 jaar.

De ontwikkeling van 0 tot 4 jaar

Lichamelijke ontwikkeling:

De lichamelijke ontwikkeling begint al op een heel jonge leeftijd. Baby's leren al snel om naar iets te grijpen, ze leren rollen en kruipen en als ze wat ouder worden leren ze lopen. Zo maken ze een hele ontwikkeling door. Om zich lichamelijk te ontwikkelen hebben kinderen ruimte nodig. De ruimte waarin de kinderen worden opgevangen dient dan ook zo te zijn ingericht dat het de kinderen uitnodigt om te gaan spelen. Te veel speelgoed in de ruimte kan eventueel voor te veel prikkels zorgen. Er kan letterlijk te veel aanwezig zijn waardoor een kind zich geen raad weet. De gastouder houdt er rekening mee dat kleine materialen buiten bereik staan en de gastouder biedt materialen aan. Wanneer alles weggestopt in de kast staat, weet het kind niet wat het kan gebruiken. Een goede balans in de opvangruimte is dus belangrijk. Baby's kunnen spelen in de box of op een rustig plekje op de grond. De wat oudere kinderen spelen graag op de grond. Zij willen de omgeving ontdekken door te kruipen of te lopen. In de peuterleeftijd wordt de ontwikkeling van de fijne motoriek belangrijker. Zij kunnen spelen met bouwstenen,

puzzelen, knutselen enz.

De peuterleeftijd leent zich ook al heel goed om gerichte activiteiten aan te bieden. De gastouder kan zo bepaalde ontwikkelingen stimuleren. De gastouder introduceert verschillende materialen, echter kan het kind zelf kiezen wat het gebruikt.

Ook het buitenspelen is juist voor de peuterleeftijd heel belangrijk. Peuters hebben veel energie. Buiten kunnen ze die energie uiten, ze kunnen er lekker rennen, fietsen en ravotten.

Sociaal-emotionele ontwikkeling:

Bij de sociaal-emotionele ontwikkeling speelt de benadering van de gastouder een belangrijke rol. Zij zorgt ervoor dat een kind zich veilig voelt, wat de basis vormt voor een goede persoonlijkheidsontwikkeling. Wij vinden het belangrijk dat een kind voldoende aandacht en warmte krijgt. De gastouder kan zeer individueel contact bieden aan de kinderen. Op jonge leeftijd is dat vaak tijdens de verzorging. Lichamelijk contact is daarbij belangrijk. Als een kind verschoond wordt, dan wordt er tegen het kind gepraat op een zachte en rustgevende manier. Het kind zit regelmatig op schoot. Als het huilt wordt het kind getroost. Dit geldt natuurlijk ook voor de wat oudere kinderen. De kinderen worden begeleid in hun innerlijke proces. De gastouder probeert de emoties van het kind te verwoorden en toont begrip. Ook wordt het kind beloont wat het gevoel van eigenwaarde vergroot. Jonge kinderen kunnen een sterke eigen wil hebben, de gastouder respecteert deze. Een belangrijke vaardigheid van de gastouder is dan ook dat zij geduld en inlevingsvermogen heeft. Driftbuien kan de gastouder soms voor zijn, de gastouder kan ervoor zorgen dat kinderen voorbereid zijn op wat er komt. Er kan bijvoorbeeld met dagritmekaarten gewerkt worden en de gastouder kan tijdig aangeven dat het tijd is om op te ruimen. Er zijn leuke 'opruim' liedjes te vinden die hiervoor gebruikt kunnen worden. Herhaling zorgt voor herkenning.

Verstandelijke ontwikkeling:

Jonge kinderen denken vanuit zichzelf. Ze hebben nog geen inlevingsvermogen en ze hebben een zeer beperkt concentratievermogen. Ook hun gewetensvermogen is nog uiterst beperkt. Bovendien kunnen ze nog niet zo goed onderscheid maken tussen fantasie en werkelijkheid. Bij het aanbieden van activiteiten en materialen dient daar rekening mee gehouden te worden. Tijdens het spel houdt de gastouder toezicht of speelt zij actief met hen mee. Door actief mee te doen, leren kinderen vanuit de 'zone van naaste ontwikkeling'. Uiteraard leren zij dit ook van de kinderen in de opvang die een stapje verder zijn dan zijzelf. De gastouder kan grenzen aangeven en ingrijpen als zij het nodig acht. Zij is in staat om de kinderen, als het nodig is, te sturen en een positieve wending aan het gebeuren te geven.

Creatieve ontwikkeling:

Creatief spel en speelgoed hebben een eigen functie. Het voornaamste doel is dat het

kind lekker bezig kan zijn met verschillende materialen. Hier kan de gastouder denken aan materialen om mee te bouwen, maar eventueel ook materialen die gevonden zijn in het bos. Creatief spel stimuleert de fantasie en vormt een manier om emoties en gevoelens te uiten.

Taalontwikkeling

Tijdens de eerste vier jaar maken de kinderen een snelle ontwikkeling door op het gebied van taal. Van het maken van de eerste prille geluidjes tot het zeggen van hele zinnen. De omgeving van het kind is daarbij van groot belang. Wij hechten er dan ook bijzonder aan dat gastouders goed communicatief zijn onderlegd en de Nederlandse taal goed beheersen. De gastouder wordt verondersteld veel aandacht te besteden aan de verbale communicatie. Dit kan zowel individueel als in de groep wanneer er meerdere kinderen in het gastgezin aanwezig zijn. De gastouder begeleidt alles wat zij doet met taal, dit gaat van de verzorging van baby's tot aan het rollen met de bal of het knutselen. De gastouder is zich ervan bewust dat taalstimulering erg belangrijk is en kan zichzelf aanpassen aan het kind. Taal kan worden gezien als hulpmiddel bij de andere ontwikkelingen.

Ontwikkeling van eigen identiteit en zelfredzaamheid

Roodkapje hecht veel waarde aan een goede sfeer in de opvangsituatie. De gastouder toont begrip voor de emoties van het kind, deze worden dan ook benoemd en besproken. Ieder kind verdient aandacht en respect. Het kind heeft een belangrijke plaats binnen het gastgezin en voelt zich daardoor gewaardeerd. De gastouder begeleidt het kind in zijn ontwikkelingen en helpt zo zijn gevoelens een plaats te geven. De gastouder ondersteunt het kind in zijn ontwikkeling naar zelfstandigheid zonder daarin de eigenheid van het kind aan te tasten. Het kind geeft zelf aan wanneer het ergens aan toe is en mag dingen zelf uitproberen. De gastouder kan het voorstellen, iets aanreiken of aanwijzingen geven.

De ontwikkeling van 4 tot 13 jaar

In de leeftijd van 4 tot 13 jaar maken kinderen een veel minder snelle en zichtbare ontwikkeling door. Toch gaan ook in die leeftijd de ontwikkelingen gewoon verder. Als de kinderen 4 jaar zijn gaan ze naar school. Op school leren de kinderen veel. Daar worden de ontwikkelingen bewust gestimuleerd. Thuis of bij het gastgezin moet een kind zich kunnen ontspannen. Wij vinden het daarom belangrijk dat er een huiselijke sfeer is. Na schooltijd moet een kind zijn verhaal kwijt kunnen. Er wordt gezamenlijk wat gedronken en daarna wordt er lekker gespeeld. Het kind mag zelf kiezen wat het wil doen. De nadruk wordt gelegd op plezier hebben. De gastouder zorgt er echter voor dat er spelaanbod is. Ook vriendjes en vriendinnetjes zijn na overleg, en als de bezetting dit toelaat, van harte welkom. De gastouder houdt het welzijn van het kind in de gaten en

begeleidt de kinderen waar nodig.

Naarmate de leeftijd vordert wordt de verbale communicatie steeds belangrijker. Ieder kind verdient respect, niet alleen van de gastouder, maar ook van andere kinderen. Het groepsproces (broertjes, zusjes en andere kinderen die komen spelen) wordt door de gastouder goed in de gaten gehouden. Materialen en activiteiten zijn afgestemd op de leeftijd en behoeften van de kinderen. De gastouder is in staat in te springen op die behoeftes en hun creativiteit daarbij te gebruiken. Het kind gaat met plezier naar het gastgezin en/of is blij de gastouder weer te zien.

Taken van gastouders hierbij zijn: Gastouders

- Stimuleren het kind tot een actieve en zelfstandige houding in overeenstemming met de leeftijd.
- Bieden verschillende activiteiten aan, die ook ruimte voor eigen invulling door het kind openlaten en verschillende ontwikkelingsniveaus ondersteunen. Laat het kind zelf kiezen, maar zorg er hierbij voor dat het kind leert af te wisselen (dus bijvoorbeeld niet elke dag lezen, maar dit afwisselen met buitenactiviteiten o.i.d.).
- Ondersteunen het ontwikkelen van zelfvertrouwen door het kind zoveel mogelijk zelf te laten doen onder begeleiding en resultaten te waarderen. Geef het kind complimenten wanneer het iets gedaan of gemaakt heeft. Geef het kind ook de mogelijkheid zelf iets te leren en wees daarbij niet bang dat het misgaat: kinderen leren juist heel veel van fouten, de volgende keer pakken ze het dan anders aan.
- Respecteren een persoonlijke aanpak van activiteiten door het kind. Probeer een kind bijvoorbeeld niet te dwingen een kleurplaat op een bepaalde manier in te kleuren, laat een kind zelf zijn eigen fantasie gebruiken.
- Leren het kind rekening te houden met anderen, delen en grenzen te accepteren bijvoorbeeld door spelen in een groep.
- Leren het kind om voor zichzelf op te komen en leren het kind om zijn behoeften op een goede manier aan anderen duidelijk te maken.
- Begeleiden het kind bij het aangaan van relaties met anderen.
- Leren het kind om te gaan met vijandigheid tussen kinderen, de reden voor de vijandigheid te vinden en op te lossen afhankelijk van de situatie en de leeftijd van de kinderen.
- Zorgen voor een uitdagende omgeving die tegemoetkomt aan het verlangen van kinderen om op verkenning te gaan, nieuwe dingen te ontdekken en zich de wereld eigen te maken. Zorgen voor afwisseling van rustige en meer actieve activiteiten en voor voldoende gevarieerd spelmateriaal, zo leren kinderen spelenderwijs de grenzen van hun eigen 'kunnen en kennen' ontdekken, ervaren, verleggen en daarvan leren.

- Besteden aandacht aan de ontwikkeling van de motoriek, spraak- en taalontwikkeling, de verstandelijke ontwikkeling en creativiteit. Hierbij horen voorlezen, samen lezen en benoemen van plaatjes/voorwerpen, voor de fijne motoriek bijv. kleuren (stoepkrijt, waskrijt, potlood etc.), prikplaat, voor de grove motoriek is voldoende beweging belangrijk: staan, lopen, zitten, klimmen etc.
- Helpen kinderen hun zelfvertrouwen te ontwikkelen door hen te stimuleren, waarderen en te complimenteren.
- Moedigen kinderen aan nieuwe interesses en hobby's te ontwikkelen. Door afwisselend materiaal te gebruiken of door afwisselende activiteiten te ondernemen ontdekt het kind de wereld maar tegelijkertijd ook zijn interesses.
- Stimuleren gezond en veilig gedrag. Denk hierbij aan bijv. hygiëne (handen wassen na toiletbezoek), beweging (in de buitenlucht), leren kijken voor het oversteken van de straat, het eten van groente en fruit, niet te veel tv kijken/computer spelen etc.

Hoe kun je de persoonlijke competentie stimuleren?

- Zorg voor individuele aandacht. Bij een baby is bijvoorbeeld de verzorging heel belangrijk; praat tegen ze, vertel wat je doet, zing een liedje, speel kiekeboe. Bij de wat oudere kinderen kun je inspelen op allerlei vlakken; lees samen een boek, laat hen zelfstandig een klusje uitvoeren,
- Denk vooral ook aan risicovol spel, lekker klimmen en klauteren in de bossen of de speeltuin bijvoorbeeld
- Voer gesprekken, individueel of in de groep
- Ga naar buiten om op ontdekking te gaan, misschien kun je hier later een knutselactiviteit aan vast hangen
- Laat de kinderen voelen en ervaren. Hoe voelt het gras, hoe voelt de spaghetti of wat kun je met scheerschuim maken?
- Iedereen is anders, hoe zie ik eruit en hoe zie jij eruit? Kijk samen in de spiegel
- Verveling? Hier kunnen kinderen veel van leren en zet ze vaak aan tot nieuwe ideeën

C. Sociale competentie

De gastouders van Roodkapje passen op meerdere kinderen, soms varieert de leeftijd heel erg, van 0 tot 13 jaar. De gastouders zien het als hun verantwoording om kinderen sociale vaardigheden bij te brengen. Kinderen moeten leren om te gaan met anderen, rekening te houden met elkaar en respect voor eenieder te hebben. Als kinderen deze vaardigheid goed beheersen, kunnen ze zich later goed staande houden in de

maatschappij. Het is dus ook belangrijk dat kinderen zich leren inleven in anderen om er op die manier voor te zorgen dat ieders gevoelens ertoe doen. Voor peuters is dit nog moeilijk, zij spelen vooral nog naast elkaar, maar gaandeweg ze ouder worden kan de gastouder hen goed begeleiden in het samen leren spelen en het zoeken naar oplossingen.

Taken van gastouders hierbij zijn: Gastouders

- Stimuleren een positieve groeps sfeer en moedigen kinderen aan om samen te spelen en samen te delen, zowel materieel (speelgoed en boeken) als emoties (plezier en verdriet). Bijvoorbeeld door elke dag samen spelletjes te doen, onder begeleiding of samen met de gastouder. Voor jonge kinderen geldt hierbij wel dat de groep niet te groot moet zijn. Jonge kinderen kunnen zich namelijk nog niet zo goed verplaatsen in een andere persoon als oudere kinderen. Als blijkt dat het samenspelen nog niet goed gaat, dwing het kind dan niet, waarschijnlijk is het kind er dan nog niet aan toe.
- Bieden groepsactiviteiten aan en zorgen voor evenwicht tussen groepsactiviteiten en individuele activiteiten. Dit kan een groepsspelletje zijn, zoals een bordspel, maar als dit niet mogelijk is kan samen kleuren, tekenen, buitenspelen o.i.d. natuurlijk ook. Daarnaast heeft ieder kind behoefte om af en toe iets alleen te doen. Hierbij kun je denken aan iets waar het kind zelf interesse in heeft (de een houdt van lezen, de ander van kleuren, weer een ander van muziek luisteren etc.).
- Leren kinderen over 'nemen en geven' en hoe ze conflicten kunnen oplossen. Wanneer er zich een conflict voordoet kan de gastouder hierin bemiddelen. Het is niet alleen belangrijk om hierbij het goede voorbeeld te geven, maar ook om uzelf als volwassene in te leven in het kind. Het kind mag best even boos zijn. Probeer als gastouder zoveel mogelijk buiten de ruzie te blijven. Zet de kinderen even uit elkaar wanneer ze elkaar pijn proberen te doen maar laat ze indien mogelijk (heel jonge kinderen kunnen dit natuurlijk nog niet) de ruzie zelf samen (onder toezicht en eventuele begeleiding van de gastouder) oplossen. Kinderen kunnen dit vaak beter dan u denkt.
- Leren het kind om zich in te leven in de ander en om begrip te hebben voor de ander. Vanaf een jaar of 4 is het voor veel kinderen mogelijk om zich te verplaatsen in iemand anders. Kinderen leren om zich in te leven door in contact te komen met anderen. Daarnaast kunt u als gastouder een actieve rol spelen door in dagelijkse situaties vragen te stellen zoals bijvoorbeeld: Hoe voelt ... zich? Hoe weet je dat? of Waar zie je dat aan? Hoe zou jij je in die situatie voelen?

- Leren kinderen dat iedereen anders is en dat iedereen er mag zijn zoals hij is. Zodra een kind zich bezig gaat houden met andere kinderen en volwassenen gaat een kind ook verschillen tussen mensen zien. Dit wordt door een kind vaak letterlijk benoemd. Bij jonge kinderen kan dit onderwerp besproken worden door verhaaltjes met plaatjes in voorleesboeken (Heeft Tom dezelfde kleur haar als Hans? Wie heeft er nog meer een andere haarkleur?). Bij oudere kinderen kan dit vaak al in een gesprek (Wanneer ben je anders? Is anders goed of fout? Zijn we allemaal niet een beetje anders? Etc.).
- Stimuleren het verkennen van andere culturen d.m.v. boeken, spelletjes, gerechten, feesten etc.

Hoe kun je de sociale competentie stimuleren?

- Laat de kinderen eens de planning voor de middag maken
- Kunnen ze samen een oplossing bedenken tijdens een conflict? Stuur bij waar nodig
- De oudere kinderen vinden het vaak leuk om de jonge kinderen iets nieuws te leren, betrek ze bij elkaar
- Gamen, ook dit kan sociale contacten bevorderen. De stap is juist misschien kleiner voor sommigen?
- Om hulp vragen lijkt makkelijker dan het is
- Zorg voor goed contact met de vraagouders, geef het goede voorbeeld aan de kinderen

D. Overdracht normen en waarden

Kinderen weten niet uit zichzelf wat wel en niet kan in de wereld. Zij hebben hierbij de hulp nodig van een volwassene. Gastouders kunnen hierin een rol spelen door zelf het goede voorbeeld te geven. Hierdoor leren kinderen om te gaan met regels die voor verschillende situaties gelden. Thuis gelden bijvoorbeeld andere regels dan op school of bij opa en oma. Niet alleen de gastouder draagt normen en waarden over, ook de andere kinderen (met name leeftijdsgenootjes) spelen hierbij een grote rol. Vaak zorgt een bepaalde situatie (bijvoorbeeld ruziemaken) ervoor dat er gepraat kan worden wat er wel en niet hoort. Dit gebeurt natuurlijk onder begeleiding van een volwassene. Een kind leert zo ook dat niet iedereen hetzelfde denkt, maar leert op die manier tevens een basis over wat wel en niet hoort.

Naast regels over wat wel en niet hoort krijgt een kind ook te maken met normen en waarden die te maken hebben met religie. Op school en op de opvang zullen er bijvoorbeeld kinderen zijn met een ander geloof. Hierbij horen soms ook andere normen

en waarden. Een volwassene kan een kind leren met deze verschillen om te gaan en te leren dat andere normen en waarden niet als goed of fout beoordeeld kunnen worden. Belangrijke normen en waarden van de vraagouders en de gastouders moeten op elkaar zijn afgestemd. Het is belangrijk goed elkaars opvattingen te kennen en te bespreken hoe ermee zal worden omgegaan.

Taken van gastouders hierbij zijn: Gastouders

- Tonen in omgang met het kind zelf gelijkblijvende en duidelijke normen en waarden (dus: zijn consequent en reageren op een herkenbare en duidelijke manier in bepaalde situaties).
- Belonen gewenst gedrag. (Geef een complimentje of geef een aai over de bol en benoem wat het kind goed gedaan heeft, het gaat niet om cadeautjes of het geven van snoep).
- Als meest belangrijke normen en waarden worden gezien:
 - Eerlijk zijn
 - Afspraken nakomen.
 - Respect voor anderen
 - Ieder mens is gelijk
 - Anderen geen pijn doen (niet slaan, niet pesten)
- Besteden aandacht aan rituele uiting van normen en waarden, zoals aan officiële en religieuze feestdagen in afspraak met de ouders. Ook het besteden van aandacht aan persoonlijke feestdagen zoals de verjaardag wordt als persoonlijke waardering van een kind gezien.
- Leren kinderen open te staan open voor gewoonten en rituelen van andere (sub)culturen en daar respect voor te hebben en stimuleren hen om gewoonten uit andere culturen te verkennen d.m.v. boeken, liedjes, spelletjes, gerechten en feesten e.d.
- Leren kinderen wanneer ze grenzen overschrijden en wat mag en niet mag; als groepsleiding en gastouders bewaken we die grenzen.
- Evalueren en spreken regelmatig met de vraagouders over normen en waarden.

Hoe kun je de overdracht van normen en waarden stimuleren?
<ul style="list-style-type: none">• Iedereen is gelijkwaardig• Zorg voor duidelijke afspraken of het nu om buitenspelen, gamen of de regels aan tafel gaat• Sta open voor alle culturen en gebruiken, besteed hier aandacht aan. Ga in gesprek met oudere kinderen of hang hier een thema week aan. Wat doen jullie tijdens de Ramadan? Hoe ziet Carnaval eruit? Hoe vieren jullie je verjaardag?

4. Eisen locatie, groepssamenstelling en aantal kinderen

- U mag maximaal 6 kinderen van 0 tot 13 jaar opvangen. Daarbij worden eigen kinderen tot 10 jaar meegeteld. Onder eigen kinderen vallen gedurende de opvang van gastkinderen ook vriendjes/vriendinnetjes, buurtkinderen enz. die op dat moment onder uw verantwoording vallen.
- U mag niet meer dan 5 kinderen tegelijk opvangen, als deze kinderen allemaal jonger dan 4 jaar zijn. Dit is inclusief de eigen kinderen tot 4 jaar.
- Er mogen maximaal 4 kinderen van 0 en 1 jaar tegelijk aanwezig zijn, waarvan maximaal 2 kinderen van 0 jaar. Dit is ook weer inclusief eigen kinderen van deze leeftijd.
- Als u kinderen tot 1,5 jaar opvangt moet u een aparte slaapruijnte hebben voor deze kinderen. De grootte van deze slaapruijnte is afgestemd op het aantal kinderen in die leeftijdscategorie.
- Er zijn binnen en buiten voldoende speelmogelijkheden, afgestemd op het aantal en de leeftijd van de op te vangen kinderen.
- De vraagouders en gastouders spreken samen af of de kinderen speelgoed van thuis meenemen of dat er vast speelgoed bij de gastouders aanwezig is en blijft.
- Voor een optimale veiligheid zijn voldoende werkende en goed geplaatste rookmelders verplicht in de opvanglocatie.
- De locatie waar u kinderen opvangt is altijd en volledig rookvrij. Vindt de opvang plaats in een woonhuis, dan moet de hele woning, te allen tijde rookvrij zijn. Dit geldt ook als u kinderen in hun ouderlijk huis opvangt. Als de opvang plaatsvindt in een apart gebouw naast het woonhuis, dan moet dat gebouw altijd en volledig rookvrij zijn.

5. De competenties van de gastouders

De competenties waar gastouders aan moeten voldoen zijn onderverdeeld in 6 verschillende punten:

1. Verzorgen van kinderen
2. Begeleiden van het individuele kind
3. Begeleiden van een groep kinderen
4. Omgang met ouders/verzorgers en medewerkers van het gastouderbureau
5. Plannen en organiseren
6. Kwaliteitsgericht werken

1. Verzorgen van kinderen.

De gastouder:

- Is in staat om de lichamelijke zorgbehoefte per kind uit te voeren, zodat het kind vervolgens volgens afspraak op verantwoorde wijze in een bepaald dagritme verzorgd wordt.
- Is in staat volgens afspraak de lichamelijke verzorging zodanig samen met het kind op te pakken, dat zijn/haar zelfredzaamheid en zelfstandigheid gestimuleerd worden.
- Is in staat een hygiënische en veilige omgeving te houden.
- Is in staat om geborgenheid en veiligheid voor kinderen te bieden.
- Is in staat om overlappende overige activiteiten (o.a. licht huishoudelijke activiteiten) te combineren met kindverzorging.

2. Begeleiden van het individuele kind.

De gastouder:

- Is in staat om volgens afspraak de activiteiten zodanig op de persoonlijke en (inter)culturele behoeften van het kind af te stemmen, dat het kind zich gewaardeerd, veilig en geborgen voelt.
- Is in staat om volgens afspraak kinderen te stimuleren bij het ontwikkelen van hun vaardigheden (zoals: kruipen, lopen, praten, denken, spel).
- Kan, volgens afspraak, de persoonlijke vaardigheden in de verschillende ontwikkelingsgebieden ondersteunen (lichamelijk, cognitief, creatief en sociaal emotioneel).
- Is in staat om met voldoende Nederlandse taalvaardigheid kindgerichte gesprekstechnieken te hanteren, zodat het kind in zijn/haar (taal)ontwikkelingsmogelijkheden gestimuleerd wordt.

- Is in staat ontwikkelingsproblemen en signalen van kindermishandeling bij het kind te herkennen en bespreekbaar te maken met het gastouderbureau, zodat hiervoor een adequate oplossing gezocht kan worden.

3. Begeleiden van een groep kinderen.

De gastouder:

- Is in staat een positieve, geborgen en huiselijke sfeer te creëren.
- Is in staat het kind te ondersteunen bij het ontmoeten en sociaal omgaan met andere kinderen.
- Is in staat (eigen) grenzen te stellen, zodat een zekere mate van rust en regelmaat in de dag gehandhaafd blijft.
- Is in staat veiligheid in en aan de groep te handhaven.
- Is in staat en gemotiveerd om zorg en (volgens afspraak: ontwikkelende) activiteiten aan te bieden waaraan kinderen mee willen doen.

4. Omgang met ouders/verzorgers en medewerkers van het gastouderbureau.

De gastouder:

- Is op functionele en integere wijze in staat om verzorgingsafspraken te maken.
- Is in staat een professionele samenwerkingsrelatie met de ouders/verzorgers en medewerkers van het gastouderbureau te krijgen en te handhaven.

5. Plannen en organiseren.

De gastouder:

- Is in staat alle zorg en activiteiten te organiseren en uit te voeren, zodat tegemoet wordt gekomen aan de persoonlijke behoeften van de kinderen en afspraken met ouders.
- Is in staat zodanige prioriteiten in de verschillende werkzaamheden te stellen, dat een goed evenwicht tussen de zorg en alle overige ondersteunende activiteiten gehandhaafd wordt.

6. Kwaliteitsgericht werken.

De gastouder:

- Kan mondeling en schriftelijk voldoende communiceren (instructies lezen, dag beschrijven).
- Is op de hoogte van bronnen van relevante kennis (instanties, internetsites, trainingsprogramma's, naslagwerk, bibliotheek, apotheek, EHBO, etc.).

Naast bovenstaande competenties is de gastouder verplicht om:

- 1 keer per jaar de beroepscode te laten toetsen.
- Minimaal 1 keer per jaar de risico-inventarisatie uit te laten voeren.
- In het bezit te zijn van een geldig EHBO-diploma.
- Mee te werken aan een GGD-controle.

6. Tot slot

Pedagogisch beleid is nooit af!

Als een pedagogisch beleid eenmaal is ingevoerd is het niet klaar. Sterker nog: als met het pedagogisch beleid wordt beoogd om de kwaliteit in de kinderopvang te verbeteren, kan het per definitie nooit "af" zijn. Pedagogisch beleid moet namelijk niet als een statisch geheel worden gezien, maar als een levendig en dynamisch iets. Het pedagogisch beleid is dan ook voortdurend in beweging. We zoeken namelijk voortdurend naar mogelijkheden om aanpassingen te doen en veranderingen door te voeren. Daarvoor gebruiken we tussendoor elk signaal (opgedane ervaringen, nieuwe kennis etc.) om het beleid verder te ontwikkelen en te optimaliseren, breder uit te werken en aan te passen aan nieuwe omstandigheden. De ervaring leert dat een pedagogisch beleid voortdurend aandacht en onderhoud vergt.

Goedkeuring pedagogisch beleidsplan.

Het pedagogisch beleidsplan wordt door de oudercommissie goedgekeurd binnen 6 maanden na oprichting van het bureau. Het beleidsplan wordt vervolgens na elke aanpassing door de oudercommissie goedgekeurd.